

Nove vrste u popisu flore mahovina Hrvatske – 4

VEDRAN ŠEGOTA*, ANJA RIMAC

Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Biološki odsjek, Botanički zavod,
Marulićev trg 20/II, HR-10000 Zagreb, Hrvatska

*Autor za dopisivanje / corresponding author: vedran.segota@biol.pmf.hr

Tip članka / article type: kratko priopćenje / short communication

Povijest članka / article history: primljeno / received: 18. 2. 2025., prihvaćeno / accepted: 16. 3. 2025.

URL: <https://doi.org/10.46232/glashbod.13.1.6>

Šegota, V., Rimac, A. (2025): Nove svojte u popisu flore mahovina Hrvatske – 4. Glas. Hrvat. bot. druš. 13(1): 110-112.

Sažetak

Popis flore mahovina Hrvatske dopunjen je s četiri nove vrste iz dvije znanstvene publikacije koje su objavljene tijekom prošle godine. *Drepanocladus lycopodioides* (Brid.) Warnst. je zabilježen u krškom polju Blace na Dinari, *Frullania cleistostoma* Schiffn. et W. Wollny u Nacionalnom parku Paklenica, *Tortula schimperi* M. J. Cano, O. Werner et J. Guerra u Parku prirode Medvednica te *Trichostomum meridionale* Ros, O. Werner et R. D. Porley u blizini Dubrovnika.

Keywords: flora, mahovine, nove vrste

Šegota, V., Rimac, A. (2025): New taxa in the checklist of the Croatian bryophyte flora – 4. Glas. Hrvat. bot. druš. 13(1): 110-112

Abstract

Four new species were added to the bryophyte checklist of Croatia based on two scientific publications published during the last year. These species are *Drepanocladus lycopodioides* (Brid.) Warnst. from karst field Blace on Mt. Dinara, *Frullania cleistostoma* Schiffn. et W. Wollny in Paklenica National Park, *Tortula schimperi* M. J. Cano, O. Werner et J. Guerra in Medvednica Nature Park and *Trichostomum meridionale* Ros, O. Werner et R. D. Porley in the vicinity of Dubrovnik.

Ključne riječi: flora, bryophytes, new species

Uvod

U modul Mahovine u bazi podataka Flora Croatica dodane su četiri nove vrste mahovina koje se prvi puta bilježe za Hrvatsku:

Drepanocladus lycopodioides (Brid.) Warnst.

Mjesto prvog objavljivanja: Beih. Bot. Centralbl. 13(4): 401, 413–415 (1903)

Sinonimi: *Pseudocalliergon lycopodioides* (Brid.) Hedenäs

Nalazišta u Hrvatskoj: Dalmacija, Dalmatinska Zagora, Dinara, krško polje kod sela Blaca i Korita (preuzeto iz Ellis i sur. 2024).

Ova borealno-tempratna subendemična europska vrsta zabilježena je prvi puta u Hrvatskoj tijekom istraživanja vegetacije krškog polja Blaca na Dinari. Radi se o vrsti trajno vlažnih ili periodično plavljениh staništa poput bazofilnih cretova, povremenih lokvi i povremenih krških jezera (*turloughs*). Vrsta je zabilježena početkom srpnja 2022. uz malo, gotovo potpuno presušeno pojilište stoke, na najnižem dijelu polja. Vrsta je na europskoj razini procijenjena kao osjetljiva. Prilično je rijetka u jugoistočnoj Europi – poznata jedino iz Slovenije, Rumunjske i od nedavno Crne Gore.

***Frullania cleistostoma* Schiffn. et W. Wollny**

Mjesto prvog objavljivanja: Oesterr. Bot. Z. 59: 467 (1909)

Sinonimi: -

Nalazišta u Hrvatskoj: Nacionalni park Paklenica (preuzeto iz Ellis i sur. 2025).

Frullania cleistostoma je do nedavno bila sinonimizirana sa široko rasprostranjenom vrstom *F. inflata* Gotsche, sve dok nije dokazano da je potonja sjevernoamerički endem (Mamontov i sur. 2018). Vrlo je rijetka u Europi – poznata iz Albanije, Austrije, Češke, Mađarske, Italije, Crne Gore, Slovenije i Švicarske. Ekologija novoopisane vrste je još slabo poznata, no smatra se da kao i *F. inflata* ne raste na vapnenačkoj podlozi. Suprotno tome, u Hrvatskoj je zabilježena na vapnenačkoj stijeni u Nacionalnom parku Paklenica.

***Tortula schimperi* M. J. Cano, O. Werner et J. Guerr**

Mjesto prvog objavljivanja: Bot. J. Linn. Soc. 149: 346 (2005)

Sinonimi: *Tortula subulata* var. *angustata* (Schimp.) Limpr.

Nalazišta u Hrvatskoj: Središnja Hrvatska, Park prirode Medvednica, u blizini naselja Mikulići (preuzeto iz Ellis i sur. 2025).

Vrsta je do 2005. tretirana kao varijetet *Tortula subulata* Hedw. var. *angustata* (Schimp.) Limpr., kada je na osnovu molekularnih i morfoloških osobina podignuta na razinu vrste (Cano i sur. 2005). Novoopisana vrsta ima rub lista s dva do tri sloja stanica, za razliku od jednoslojnog ruba listića kod *T. subulata*. Do sad poznati areal vrste obuhvaća Europu, Sjevernu Afriku, Tursku i Sjevernu Ameriku. Nakon opisivanja, vrsta je brzo zabilježena u većini država Balkanskog poluotoka, no revizija herbarijskog materijala nije potvrdila njenu prisutnost u Hrvatskoj. Vrsta je konačno potvrđena u Hrvatskoj sredinom ljeta 2023. tijekom florističkih istraživanja Parka prirode Medvenica, na tlu u rijetkoj šumskoj sastojini hrasta kitnjaka i crnog jasena.

***Trichostomum meridionale* Ros, O. Werner et R. D. Porley**

Mjesto prvog objavljivanja: Taxonomy 2(1): 57-88 (2022)

Sinonimi: *Trichostomum brachydontium* Bruch. subsp. *densum* (Bruch & Schimp.) Giacom., *Trichostomum brachydontium* Bruch. var. *densum* (Bruch & Schimp.) Düll, *Trichostomum mutabile* Bruch ex De Not. subsp. *densum* (Bruch & Schimp.) J. J. Amann, *Trichostomum mutabile* Bruch ex De Not. var. *densum* Bruch & Schimp.

Nalazišta u Hrvatskoj: Dalmacija, okolica Dubrovnika, naselje Čibača (preuzeto iz Ellis i sur. 2025).

Vrsta je recentno opisana i na osnovu molekularnih i morfoloških osobina izdvojena iz vrlo varijabilne kozmopolitske vrste *Trichostomum brachydontium* Bruch. s nekoliko poznatih podvrsta i varijeteta (Ros i sur. 2022). Do sada je poznata jedino iz Španjolske i Grčke, no pretpostavlja se da je šire rasprostranjena. Vrsta je u Hrvatskoj zabilježena u

travnju 2024. u šupljinama vapnenačkih stijena na području naselja Čibača, južno od Dubrovnika. To ipak nije prvi nalaz za državu, jer ju Düll i sur. (1999) navode za Hrvatsku pod imenom *Trichostomum brachydontium* Br. var. *densum* (B., S. & G.) Düll, ali bez konkretnog lokaliteta.

Literatura

- Cano, M. J., Werner, O., Guerra, J. (2005): A morphometric and molecular study in *Tortula subulata* complex (Pottiaceae, Bryophyta). *Botanical Journal of the Linnean Society* 149: 333-350.
- Düll, R., Martinčić, A., Pavletić, Z. (1999): A contribution to the Yugoslavian bryoflora - Checklist of the Yugoslavian bryophytes. *Bryologische Beiträge* 11(1): 1-94.
- Ellis, L. T., Alegro, A., Alvarez, D. J., Aponte Rojas, A. M., Ashouri, A., Atwood, J. J., Bednarek-Ochyra, H., Bîrsan, C.-C., Burghardt, M., Dhyan, A., Erzberger, P., Espinoza-Prieto, B., Fedosov, V. E., Gradstein, S. R., He X.-L., Hodgetts, N. G., Hugonnot, V., Kürschner, H., Lee, G. E., Mahdigholi, K., Manju, C. N., Mir-Rosselló, P. M., Mufeed, B., Norhazrina, N., O'Leary, S. V., Rajesh, K.P., Rimac, A., Schäfer-Verwimp, A., Šegota, V., Sérgio, C., Skurko, A. V., Spital, D., Sruthi, O. M., Ștefănuț, S., Suárez, G. M., Syazwana, N., Szűcs, P., Uniyal, P. L., Vineesha, P. M., Vončina, G., Winter, G. (2024): New national and regional bryophyte records 75. *Journal of bryology* 45(4): 321-338.
- Ellis, L. T., Alataş, M., Ali, Sk. N., Alvarez, D. J., Aponte Rojas, A. M., Atwood, J. J., Batan, N., Bednarek-Ochyra, H., Cano, M. J., Cimerman, Ž. L., Colotti, T., Costa, M. J. F., Enkhjargal, E., Erata, H., Erzberger, P., Espinoza-Prieto, B., Evangelista-dos-Santos, M., Ezer, T., Fatková, L., Fedosov, V. E., Gabriel, R., Gil, L., Goffinet, B., Graulich, A., Hsu, Yu-Chwen, Kiebach, T., Kocjan, J. M., Krajšek, S. S., Kubešová, S., Kučera, J., Larraín, J., Lavocat-Bernard, E., Mamontov, Y., Mir-Rosselló, P. M., Morales, C. P., Natcheva, R., Negritto, M. A., Ospino-C, Juan D., Paul, M., Papp, B., Pócs, T., Rodríguez-Quiel, E., Rogošić, M., Ramírez-Roncallo, K., Roque, A. A., Sabovljević, A. D., Sabovljević, M. S., Schäfer-Verwimp, A., Šegota, V., Sérgio, C., Sette-de-Souza, P. H., Singh, D., Širka, P., Sotiaux, A., Suárez, G. M., Tubanova, D. Ya., Yao, Kuei-Yu, Winter, G. (2025): New national and regional bryophyte records 79. *Journal of bryology* 46(4). doi.org/10.1080/03736687.2025.2454811.
- Mamontov, Y. S., Potemkin, A. D., Tubanova, D. Y., Sofronova, E. V. (2018): Liverworts of the Dzherginsky Reserve (Republic of Buryatia). *Novosti sistematiki nizshikh rastenii* 52: 483-504.
- Ros, R. M., Werner, O., Porley, R. D. (2022): Herzog vindicated: integrative taxonomy reveals that *Trichostomum brachydontium* (Pottiaceae, Bryophyta) comprises several species. *Taxonomy* 2: 57-88.